

Elinkaariajattelusta vauhtia kestävään päätöksentekoon

Suomen lisäksi Interreg Europe -rahoituksen tukemassa EU-hankkeessa on mukana kumppaneita Liettuasta, Puolasta, Sloveniasta, Italiasta, Belgiasta, Espanjasta ja Portugalista. Suomea hankkeessa edustaa Eurassa toimiva elintarvike- ja kiertotalouteen sekä vesienhoitoon erikoistunut koulutus-, tutkimus- ja kehityksikkö Pyhäjärvi-instituutti.

Elinkaarianalyysi kertoo koko totuuden

Pyhäjärvi-instituutin asiantuntijan **Pekka Majjalan** mukaan LCA-ajattelu on tuttua yrityksille, mutta julkisen sektorin elinkaari-osaaminen on vähäistä.

”Vain kokonaisuutta tarkastelemalla pystymme näkemään fyysisen tuotteen tai

palvelun taakse. Suorien ympäristövaikutusten lisäksi elinkaariajattelu huomioi tuotteen valmistuksesta, käytöstä ja käytön jälkeisestä toiminnasta aiheutuvat epäsuorat vaikutukset.”

Majjala antaa esimerkiksi sähköauton. Sähköautoon investoimalla voimme ostaa itsellemme vihreän omantunnon ajattelemta, kuinka autoa liikuttava sähkö tuotetaan, paljonko luonnonvaroja auton ja akkujen valmistukseen kuluu, mikä on akun käyttöikä ja mitä akulle tapahtuu käytön jälkeen.

”Elinkaarianalyysi paljastaa tuotteen hiilijalanjäljen kehdosta hautaan. Kokonaisuutta katsoessa ympäristöystävälliseltä vaikuttava tuote ei välttämättä olekaan niin ekologinen kuin uskomme.”

“ Tuotteen tai palvelun kokonaisvaikutuksia on vaikea nähdä, kun päästöt syntyvät muualla. Siksi elinkaariajattelu on tuotava osaksi poliittista päätöksentekoa ja lainsäädäntöä.

Elokuussa 2019 käynnistyneen LCA4Regions-hankkeen tavoitteena on parantaa luonnonvarojen kestäväää käyttöä jalkauttamalla elinkaariajattelun (Life Cycle Assessment, LCA) menetelmät julkisen päätöksenteon työkaluiksi.

Toisilta oppiminen avainasemassa

Nelivuotisen hankkeen aikana kumppanit tarkastelevat oman alueensa hyviä käytäntöjä ja kehityskohteita sekä kokoavat konkreettisia toimenpide-ehdotuksia resurssitehokkuuteen, materiaali- ja jätevirtoihin, julkisiin hankintoihin sekä koulutukseen liittyen. Hyvää elinkaariajattelua huomioivat esimerkit tulevat tutuiksi opintomatoilla, joista ensimmäinen oli tammikuussa Liettuan Kaunasissa. Toukokuussa on Espanjan vuoro, ja lokakuussa hankekumppanit saapuvat ottamaan oppia Suomesta.

Vuoden 2021 aikana valmistuvan ohjeistuksen avulla vaikutetaan aluekehitystä ohjaavaan politiikkaan ja sen välineiden käytön kehittämiseen.

”Toiminta-alueemme on Satakunta, mutta meillä julkisen sektorin toimintatavat ovat valtakunnallisia, joten ohjeistusta voidaan soveltaa kaikkialla Suomessa”, Majjala tarkentaa. ■

Pyhäjärvi-instituutin asiantuntijan Pekka Majjalan mukaan Suomi vaikuttaa monessa suhteessa kiertotalouden edelläkävijältä, mutta kehityskohteita on paljon. Kansainvälisen tiedonvaihdon ja yhteistyön myötä edistetään resurssiviisaita toimintatapoja koko Euroopassa.

